تازه‌های اقتصاد
شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۸

مدیرعامل شرکت ملی انفورماتیک تشریح کرد

آغاز دوران گذار به اقتصاد هوشمند

تحول دیجیتال در سال‌های اخیر به یکی از تعیین‌کننده‌ترین روندهای اقتصادی و فناورانه در جهان تبدیل شده است؛ روندی که نه‌تنها ساختارهای سنتی مالی و بانکی را دستخوش تغییر کرده، بلکه مفهوم «مدیریت اقتصادی» را نیز به سمت داده‌محوری، هوشمندسازی و اتکای بیشتر به فناوری‌های نوین سوق داده است.

در گفت‌وگو با سیدرضا ناصری‌نیک، مدیرعامل شرکت ملی انفورماتیک به بررسی چشم‌انداز تحول دیجیتال در نظام بانکی کشور و الزامات حرکت به سمت اقتصاد هوشمند پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

با توجه به تحولات سریع فناوری در جهان، به نظر شما راهبرد اصلی برای عبور از ساختارهای سنتی و پیاده‌سازی نظام‌های نوین مالی در کشور چیست؟ آیا ما برای تغییرات بنیادین در نظام بانکی آماده‌ایم؟

در سال‌های اخیر و با ظهور فناوری‌های دیجیتال لبه، عملاً پارادایم شیفت در رویکرد و نگرش بانکداری آغاز شد و با بلوغ و گستردگی فناوری‌های نظیر هوش مصنوعی، محاسبات کوانتومی، و پردازش ابری اینک در نقطه عطف یک تحول بزرگ هستیم؛ دوران تکیه بر روش‌های سنتی به پایان رسیده و برای بقای نظام اقتصادی کشور در تراز اقتصادهای جهانی، راهی جز حرکت جسورانه به سمت «اقتصاد هوشمند» نداریم.

راهبرد ما در شرکت ملی انفورماتیک، گذار از نگاه سنتی به بانکداری و تمرکز بر استفاده حداکثری از فناوری‌های هوش مصنوعی برای «تصمیم‌سازی‌های کلان» است. ما در تلاشیم تا در کنار بانک مرکزی، با کاربردپذیر کردن پدیده‌های نوآورانه‌ای نظیر ریال دیجیتال، فراهم‌سازی زیرساخت مولدسازی دارایی‌های راکد بانکی از طریق ابزار نوآورانه توکنایز کردن آنها، توسعه انواع دستیارهای هوشمند و همچنین تقویت چرخه نوآوری‌های رگولاتور پولی از طریق سندباکس رگولاتوری بازوهای نوآورانه برای تیم فرماندهان اقتصادی و مدیران ارشد اقتصادی کشور ایجاد کنیم.

پیام من به اکوسیستم فناوری کشور این است: «زمانِ آزمون و تردید گذشته است. امروز نیازمند ورود جسورانه به حوزه‌هایی هستیم که امنیت ملی و مسئولیت اجتماعی در آنها با توسعه اقتصادی گره خورده است.

ما نه تنها در پی بومی‌سازی این فناوری‌ها، بلکه در جستجوی پیشگامی در فرهنگ‌سازی و گفتمان‌سازی فناوری‌های نوظهور هستیم تا بتوانیم با تکیه بر ظرفیت‌های علمی و دانشگاهی، بازوهای نوآوری گروه ملی انفورماتیک را به موتور محرکِ تصمیمات کلانِ اقتصادی کشور تبدیل کنیم.»

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

یادداشت روز

الزامات سیاست پولی کارآمد

■ مهدی صادقی شاهدانی
رئیس اندیشکده اقتصاد ایران دانشگاه امام صادق(ع)

در شرایط جنگی و پساجنگ، سیاست پولی دیگر صرفاً ابزاری برای کنترل تورم در معنای متعارف نیست؛ بلکه به یکی از ستون‌های اصلی تاب‌آوری اقتصادی، حفظ اعتماد عمومی، استمرار مبادلات، تأمین مالی فعالیت‌های حیاتی و جلوگیری از فروپاشی انتظارات تبدیل می‌شود. در چنین وضعیتی، هدف اصلی سیاست پولی مطلوب باید «مهار بی‌ثباتی» باشد، نه صرفاً دستیابی به نرخ تورم هدف‌گذاری‌شده در قالب‌های کلاسیک.

سیاست پولی مطلوب در این شرایط باید بر چند اصل استوار باشد:

نخست، جلوگیری از سلطه مالی دولت بر بانک مرکزی؛ دوم، مدیریت انتظارات تورمی و ارزی؛ سوم، صیانت از قدرت خرید طبقات آسیب‌پذیر؛ چهارم، حفظ کارکرد نظام بانکی و پرداخت؛ پنجم، هدایت اعتبارات به بخش‌های راهبردی و ضروری و ششم، جلوگیری از تبدیل جنگ خارجی به بحران داخلی پول، ارز و اعتماد اجتماعی

بنابراین سیاست پولی در دوران جنگ باید هم ضدتورمی باشد، هم ضدبحران، هم پشتیبان تولید ضروری و هم هماهنگ با سیاست مالی، ارزی، تجاری و حمایتی دولت.

سیاست پولی مطلوب نباید منفعلانه عمل کند، بانک مرکزی باید از همان ابتدا سیاست خود را بر پایه یک چارچوب جنگی روشن تنظیم کند. این چارچوب باید مشخص کند که منابع پولی کشور در خدمت چه اهدافی قرار می‌گیرند.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

بانک مرکزی دستورالعمل پرداخت وام قرض‌الحسنه مسکن تا سقف ۴۰۰ میلیون تومان را ابلاغ کرد

بیش از ۱۶۶ همت معوقات بانکی در ۲ ماه نخست امسال وصول شد

۶۱۷ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در ۱۴۰۵ تصویب شد

بازدهی شاخص کل بورس به بیش از ۱۷ درصد رسید

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۸

کدام بانک‌ها در برابر برداشت‌های سنگین سپرده‌ها آماده‌ترند؟

فاصله قابل توجهی میان بانک‌ها در میزان دارایی‌های نقد وجود دارد و برخی بانک‌ها در موقعیت بهتری برای مواجهه با برداشت‌های احتمالی سپرده‌گذاران قرارگرفته‌اند.

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی وضعیت نقدینگی بانک‌ها، نسبت «دارایی نقد و معادل نقد به کل سپرده‌ها» است. این نسبت نشان می‌دهد چه میزان از سپرده‌های جذب‌شده توسط بانک به صورت وجه نقد یا دارایی‌های بسیار نقدشونده نگهداری می‌شود. هرچه این نسبت بالاتر باشد، توان بانک برای پاسخگویی به برداشت سپرده‌گذاران در کوتاه‌مدت بیشتر خواهد بود.

جهت بررسی نسبت «دارایی نقد و معادل نقد به کل سپرده‌ها» صورت‌های مالی ۱۶ بانک و موسسه اعتباری را مورد بررسی قرار داده‌ایم. بانک مرکزی حد استاندارد مشخص و عمومی برای این نسبت اعلام نکرده است و ارقام صرفاً برای مقایسه وضعیت نقدینگی بانک‌های مورد بررسی ارائه می‌شود.

بر اساس اطلاعات ارائه‌شده، نسبت دارایی نقد و معادل نقد به کل سپرده‌ها در بانک‌های مورد بررسی از ۱.۱ درصد تا ۳۸.۱ درصد متغیر است که بیانگر تفاوت قابل توجه در سیاست‌های مدیریت نقدینگی بانک‌ها است.

کمترین مقادیر مشاهده‌شده مربوط به بانک سرمایه (۱.۱ درصد)، مؤسسه اعتباری ملل (۱.۶۷ درصد) و بانک ملت (۵.۲ درصد) است. این ارقام نشان می‌دهد که بخش عمده منابع این بانک‌ها در قالب تسهیلات یا سایر دارایی‌های غیرنقدی به کار گرفته شده است. هرچند این موضوع می‌تواند به افزایش سودآوری بانک منجر شود، اما در شرایط افزایش ناگهانی تقاضای برداشت سپرده‌ها، ریسک نقدینگی این بانک‌ها نسبت به سایر بانک‌ها بیشتر خواهد بود.

بانک‌های اقتصاد نوین (۱۲ درصد)، شهر (۱۴.۷ درصد)، سینا (۱۵.۰۷ درصد)، گردشگری (۱۹.۷ درصد)، خاورمیانه (۲۳ درصد) و پارسیان (۲۴ درصد) در محدوده متوسط قرار دارند. این بانک‌ها به نظر می‌رسد تعادل مناسبی میان نگهداری نقدینگی و بهره‌برداری از منابع در فعالیت‌های سودآور برقرار کرده‌اند.

نام بانک	تاریخ انتشار صورت‌های مالی	دارایی نقد و معادل نقد به کل سپرده ها
بانک سامان	۶ ماهه ۱۴۰۴	۳۸.۱
بانک پست	۱۲ ماهه ۱۴۰۴	۳۵.۲
بانک پاسارگاد	۶ ماهه ۱۴۰۴	۳۲.۰۹
بانک کارآفرین	۶ ماهه ۱۴۰۴	۳۰
بانک پارسیان	۶ ماهه ۱۴۰۴	۲۴
بانک خاورمیانه	۶ ماهه ۱۴۰۴	۲۳
بانک گردشگری	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۹.۷
بانک سینا	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۵.۰۷
بانک شهر	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۴.۷
بانک اقتصاد نوین	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۲
بانک صادرات	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱۰
بانک دی	۶ ماهه ۱۴۰۴	۹
بانک تجارت	۶ ماهه ۱۴۰۴	۹
بانک ملت	۶ ماهه ۱۴۰۴	۵.۲
موسسه ملل	۱۲ماهه ۱۴۰۳	۱.۶۷
بانک سرمایه	۶ ماهه ۱۴۰۴	۱.۱

ضرورت اصلاح نرخ سود بانکی

ارزترجیحی سالانه ۱۵ تا ۱۸ میلیارد دلار هزینه داشت

در شرایطی که اقتصاد ایران با مجموعه‌ای از چالش‌های ساختاری و پیامدهای ناشی از جنگ تحمیلی سوم مواجه است، بررسی اولویت‌های سیاستی کلان، ارزی و مالی برای عبور از این شرایط و دستیابی به ثبات اقتصادی بیش از پیش اهمیت یافته است. در همین راستا، میزگرد «اولویت‌های اقتصاد ایران در پساجنگ؛ اولویت‌های کلان و الزامات پولی و ارزی» با حضور سیدکمال سیدعلی، معاون اسبق ارزی بانک مرکزی و کامران ندری، عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق (ع) در موسسه بازار پول و ارز برگزار شد.

سید کمال سیدعلی، معاون اسبق ارزی بانک مرکزی، با اشاره به تجربه چند دهه اجرای ارز ترجیحی در کشور گفت: از همان ابتدای اجرای سیاست‌های چندنرخی ارز، کارشناسان نسبت به تبعات آن هشدار می‌دادند. در دوره‌های مختلف، از ارز ۱۲۲۶ تومانی گرفته تا ارز ۴۲۰۰ تومانی و سپس ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، همواره فاصله قابل توجهی میان نرخ رسمی و نرخ بازار آزاد وجود داشت و همین شکاف زمینه‌ساز توزیع گسترده رانت و بروز فساد در اقتصاد شد.

وی افزود: زمانی که ارز ۱۲۲۶ تومانی مطرح شد، نرخ بازار آزاد حدود ۱۶۰۰ تومان بود. در دوره ارز ۴۲۰۰ تومانی نیز نرخ بازار آزاد به حدود ۵ تا ۷ هزار تومان رسیده بود و در زمان اجرای ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی نیز نرخ بازار آزاد در سطوحی بالاتر قرار داشت.

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۸

ارزترجیحی به نفع رانت‌خواران بود نه مردم

اقتصاد پساجنگ را چگونه بسازیم؟

احمد بیگدلی، نماینده مجلس شورای اسلامی با تأکید بر اینکه راه‌حل اصلی مشکلات اقتصادی کشور توجه به تولید و توسعه زیرساخت‌هاست، اظهارکرد: پایه و اساس اقتصاد، تولید است. اگر به تولید واقعی و زیرساخت‌های کشور توجه کنیم، بسیاری از مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم قابل حل خواهد بود.

وی افزود: اگر روزی تحریم‌ها برداشته و منابع ارزی کشور آزاد شود، نباید دوباره تجربه گذشته را تکرار کنیم؛ یعنی درآمدهای ارزی به هزینه‌های جاری اختصاص یابد و در نهایت زیرساخت‌های لازم برای کشور ایجاد نشود.

بیگدلی با اشاره به الزامات اقتصادی در پساجنگ؛ تاکید کرد: امروز ضعف‌هایی در بخش‌هایی مانند جاده‌ها، مدارس، راه‌آهن، حمل‌ونقل هوایی و تولید داریم که نتیجه بی‌توجهی به سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی در سال‌های گذشته است. منابع جدید باید به سمت ساختن کشور، توسعه زیرساخت‌ها و تقویت تولید هدایت شود.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به نقش مردم در اقتصاد گفت: مردم همیشه در کنار کشور بوده‌اند و اگر ظرفیت‌های داخلی و اقتصاد مقاومتی تقویت شود، می‌توانیم از فرصت‌ها بهتر استفاده کنیم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود حذف ارز ترجیحی را یک ضرورت دانست و گفت: چندنرخی بودن ارز معمولاً به نفع کسانی است که از اختلاف قیمت‌ها استفاده می‌کنند و برای مردم عادی منفعت چندانی ندارد. به همین دلیل حرکت به سمت تک‌نرخی شدن ارز می‌تواند اقدام مؤثری باشد.

بیگدلی تأکید کرد: البته این اصلاح باید به شکلی انجام شود که باعث افزایش قیمت کالاها و فشار بیشتر بر مردم نشود.

اگر منابع حاصل از اصلاح نرخ ارز آزاد شد، باید به‌صورت مستقیم و عادلانه به مردم بازگردد؛ مانند استفاده از کالابرگ الکترونیکی یا روش‌های حمایتی دیگر که در حال حاضر اجرا می‌شود.

وی با بیان اینکه این موضوع فقط محدود به ارز نیست، گفت: در کالاهایی مثل نهاده‌های دامی، محصولات کشاورزی و نان هم چندنرخی بودن می‌تواند باعث ایجاد رانت و سوءاستفاده شود.

از خروج سرمایه تا رقابت هوش مصنوعی

چرا بیت‌کوین سقوط کرد؟

بیت‌کوین از اوج تاریخی به مسیر اصلاح بازگشته است؛ اما این سقوط چه دلایلی دارد؟

سقوط اخیر بیت‌کوین در شرایطی رخ داد که بسیاری از فعالان بازار انتظار داشتند ورود سرمایه‌های نهادی، توسعه ETFهای رمزارزی و حمایت‌های سیاسی در آمریکا، مسیر رشد این دارایی را هموارتر کند. با این حال، بازار برخلاف این انتظارات حرکت کرد و موجی از فروش، لیکوییید شدن موقعیت‌های اهرمی و خروج سرمایه از صندوق‌های سرمایه‌گذاری، قیمت‌ها را به عقب راند. رضا زمانی، کارشناس حوزه رمزارز در گفت‌وگو با خبرنگار تازه‌های اقتصاد معتقد است افت اخیر حاصل برهم‌کنش مجموعه‌ای از متغیرهای اقتصاد کلان، تحولات ژئوپلیتیکی، رفتار سرمایه‌گذاران نهادی و حتی رقابت فزاینده هوش مصنوعی برای جذب سرمایه است.

خروج سرمایه از ETFها؛ مهم‌ترین عامل فشار بر بیت‌کوین

به گفته زمانی، یکی از اصلی‌ترین دلایل افت اخیر قیمت بیت‌کوین، خروج سرمایه از صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) مبتنی بر بیت‌کوین بوده است. وی با اشاره به ثبت خروج ۱.۴۲ میلیارد دلار سرمایه از این صندوق‌ها در یک روز، اظهار کرد: این رقم بزرگ‌ترین خروج ماهانه سرمایه از ETFهای بیت‌کوین در سال ۲۰۲۶ محسوب می‌شود.

وی توضیح داد که ورود ETFهای نقدی بیت‌کوین در سال‌های اخیر یکی از مهم‌ترین محرک‌های رشد بازار بود و بسیاری از فعالان تصور می‌کردند سرمایه‌گذاران این صندوق‌ها به خریداران دائمی بیت‌کوین تبدیل خواهند شد. همین خوش‌بینی موجب شد ورود سرمایه به ETFها بیش از اندازه بر انتظارات بازار اثر بگذارد و قیمت‌ها را بالا ببرد. با این حال، تحولات اخیر نشان داد ETFها نیز مانند سایر ابزارهای مالی به شدت تحت تأثیر شرایط اقتصاد کلان و تحولات ژئوپلیتیکی قرار دارند و در شرایط نااطمینانی با خروج سرمایه مواجه می‌شوند.

تازه‌های اقتصاد
شنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۴۸

زنگ خطر آمار «فریبنده» برای اقتصاد ایالات متحده

سراب اشتغال در آمریکا

بر خلاف گزارش‌های خوش‌بینانه از وضعیت اشتغال در آمریکا، در پشت نقاب ارقامِ سبزِ بازار کار، نشانه‌هایی از استیصال ساختاری، تورم چسبنده و رکود بهره‌وری دیده می‌شود..

در حالی که تیترهای خبری بر عدد ۱۷۲ هزار نفری استخدام در ایالات متحده تمرکز کرده‌اند، اقتصاددانانِ بدبین‌تر، این گزارش را نه یک پیروزی، بلکه یک «سیگنالِ خطر» تفسیر می‌کنند. اگر چه بازار کار آمریکا در مه ۲۰۲۶ در ظاهر در حال حرکت است، اما زیرِ پوست این آمار، حقایقی درباره ناپایداریِ اشتغال‌زایی، فشار مضاعف بر قدرت خرید و سردرگمیِ راهبردیِ فدرال رزرو نهفته است که می‌تواند آرامشِ پیش از طوفان باشد.

گرچه رشد ۱۷۲ هزار نفری اشتغال فراتر از انتظار بوده، اما نباید از یاد برد که نرخ بیکاری ۴.۳ درصدی به معنای ثبات نیست؛ این عدد نشان‌دهنده یک «رکودِ انجمادی» است.

نگاهی به داده‌های اداره آمار کار، نشان می‌دهد که نرخ مشارکت نیروی کار در سطح ۶۱.۸ درصد درجا زده است.

این یعنی بخش قابل‌توجهی از جمعیت فعال، یا از جستجوی کار ناامید شده‌اند و یا با مشاغلِ پاره‌وقت و «اقتصادی» (که در آمار ۸.۱ درصدیِ بیکاریِ وسیع‌تر مستتر است) روزگار می‌گذرانند. در حقیقت این اشتغال، کیفیت «تولیدی» ندارد؛ بلکه «بقایی» است.

بیش از ۱۳ میلیون نفر در آلمان زیر فشار معیشتی هستند

رکورد تاریخی فقر در بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا

اتحادیه رفاه و برابری آلمان در بیانیه‌ای اعلام کرد این کشور با «یک رکورد غم‌انگیز» روبه‌رو شده و تاکنون هرگز چنین تعداد بالایی از افراد فقیر یا در معرض فقر را تجربه نکرده است.

بر اساس معیارهای اتحادیه اروپا، افرادی که درآمد آنها کمتر از ۶۰ درصد درآمد میانه جامعه باشد، در معرض خطر فقر قرار می‌گیرند.

بر این اساس، فردی که به‌تنهایی زندگی می‌کند اگر درآمد خالص ماهانه‌اش کمتر از ۱۴۴۶ یورو باشد، فقیر تلقی می‌شود. این رقم برای خانواده‌ای شامل دو بزرگسال و دو کودک زیر ۱۴ سال حدود ۳۰۳۶ یورو در ماه است.

در گزارش آمده که پس از یک دوره کاهش فقر بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳، روند صعودی فقر به نقل از الجزیره بر اساس گزارش جدید «اتحادیه رفاه و برابری آلمان»، بیش از ۱۳ میلیون نفر در این کشور زیر خط فقر زندگی می‌کنند یا در معرض خطر فقر قرار دارند؛ موضوعی که نشان‌دهنده افزایش فشارهای اجتماعی و اقتصادی در بزرگ‌ترین اقتصاد اروپاست و سالمندان و خانوارهای تک‌نفره را بیش از دیگران تهدید می‌کند.

این گزارش نشان می‌دهد نرخ فقر در آلمان بین سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۵ به میزان ۰.۶ واحد درصد افزایش یافته و به ۱۶.۱ درصد جمعیت رسیده است. این بدان معناست که حدود ۱۳.۳ میلیون نفر با فقر ناشی از کمبود درآمد مواجه هستند.

ویدیو

